

νέα γεωργία - νέος συνεργατισμός
προς ένα σύγχρονο υπόδειγμα συνεταιρισμών για τη νέα γενιά

*new agriculture - new cooperatives
towards a new paradigm of cooperation for the new generation*

κώστας καραντινίνης

καθηγητής

σουηδικό πανεπιστήμιο γεωπονικών επιστημών SLU

Θεσσαλονίκη

31/i/2020

*kostas karantininis
karantininis.konstantinos@slu.se*

1. τι έχουμε μάθει από τις πρόσφατες μελέτες για τους συνεταιρισμούς;
  - 2 μέλετες της ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ
  - εκατοντάδες ακαδημαϊκές και άλλες μελέτες

2. Θεσμοί και Θεσμικό πλαίσιο συνεταιρισμών

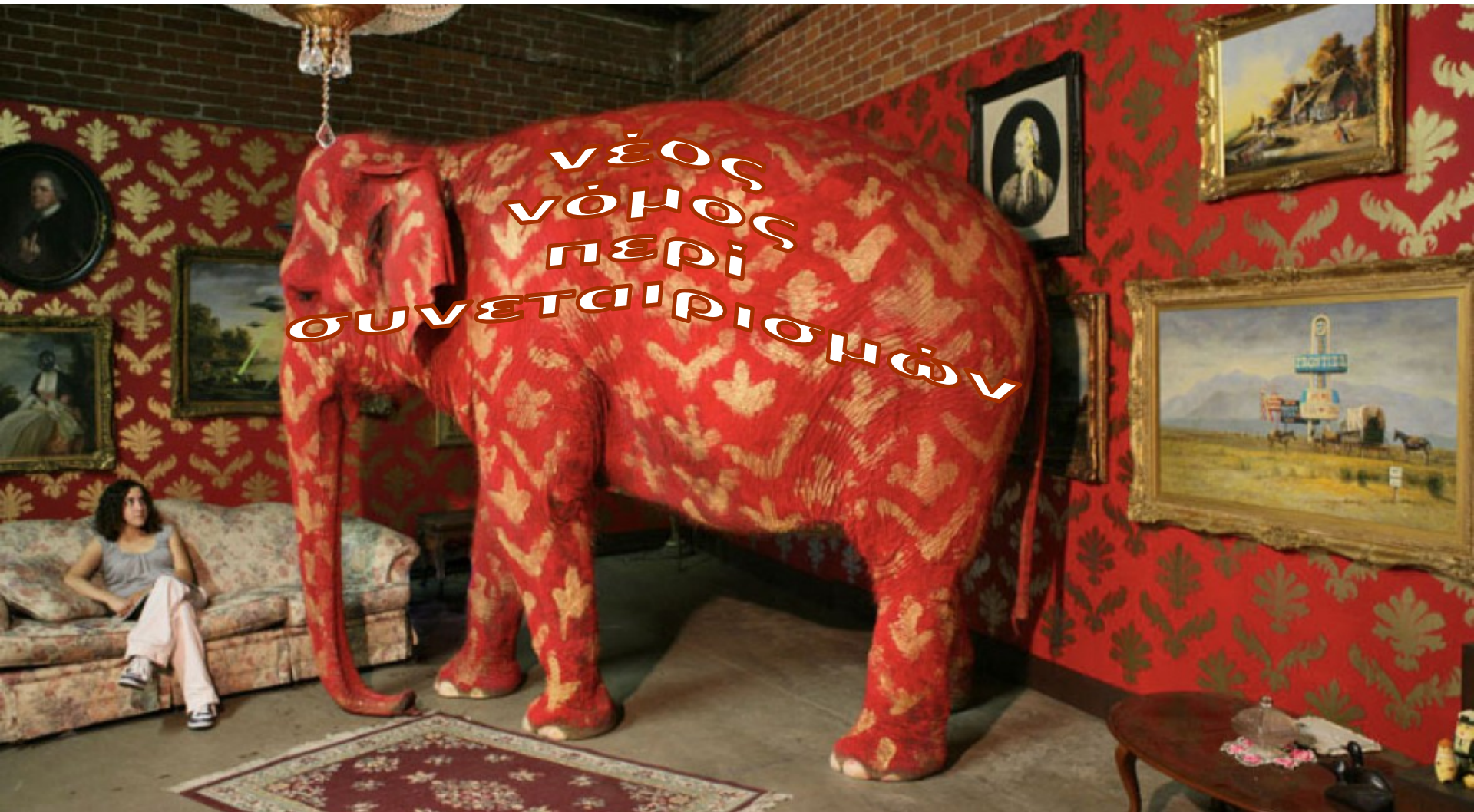

ελέφαντας στο δωμάτιο

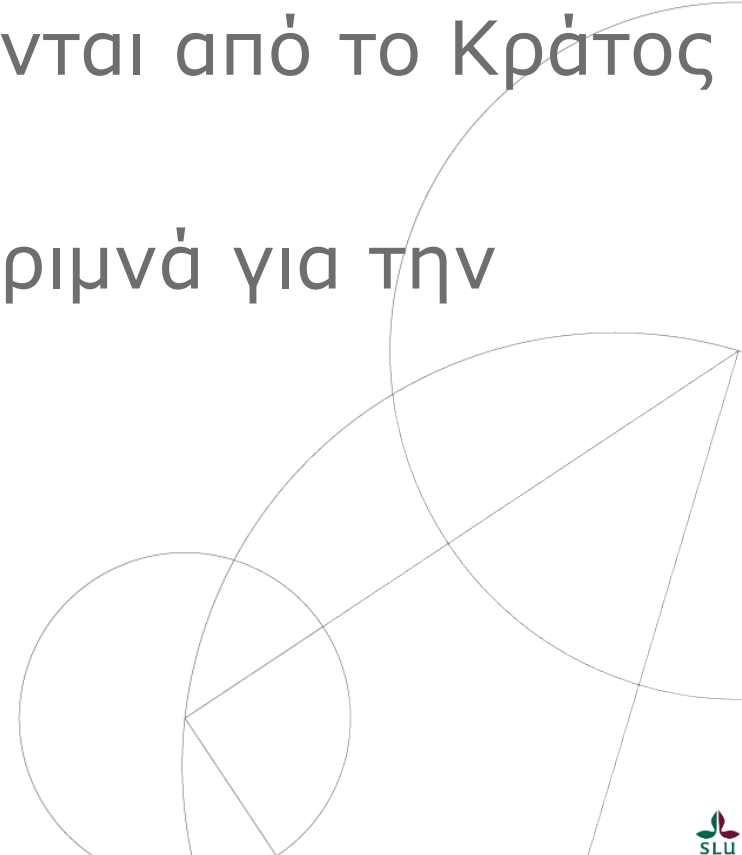

ελέφαντας στο δωμάτιο

νέος
νόμος
περί
συνεταιρισμών

- Οι γεωργικοί και αστικοί συνεταιρισμοί κάθε είδους αυτοδιοικούνται σύμφωνα με τους όρους του νόμου και του καταστατικού τους
- προστατεύονται και εποπτεύονται από το Κράτος
- που είναι υποχρεωμένο να μεριμνά για την ανάπτυξή τους.

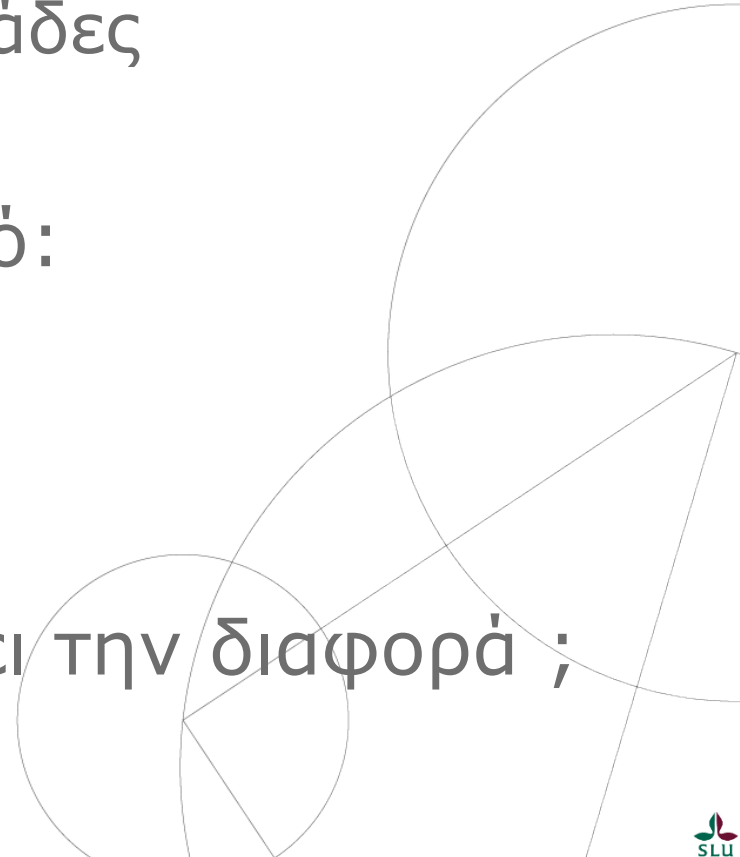
1915-2020: 100 χρόνια 11 περί συνεταιρισμών

		έτη
1.	N. 602/1915 Νόμος Ελ. Βενιζέλου	74
2.	N. 921/1979 - ΝΔ	3
3.	N.1257/1982 - ΠΑΣΟΚ	3
4.	N.1541/1985 - ΠΑΣΟΚ	8
5.	N.2169/1993 - ΝΔ	1
6.	N.2181/1994 - ΠΑΣΟΚ	3
7.	N.2538/1997 - ΠΑΣΟΚ	3
8.	N.2810/2000 - ΠΑΣΟΚ	11
9.	N. 415/2011 - ΠΑΣΟΚ	5
10.	N.4384/2016 - ΣΥΡΙΖΑ	4
11.	N.??????/2020 - ΝΔ	

πληθωρισμός συνεταιριστικής νομοθεσίας

- 105 χρόνια συνεταιριστικής νομοθεσίας
- 11 νόμοι και
- 1000 σχεδόν τροποποιήσεις:
  - 1 νόμος / 9 $\frac{1}{2}$ χρόνια (1/4 χρόνια μετά το 1978)
  - 1 τροποποίηση / 5 $\frac{1}{2}$ εβδομάδες
- ερωτήσεις για προβληματισμό:
  - τι επέτυχαν οι 11 νόμοι
  - και οι 1000 τροποποιήσεις
  - τα τελευταία 100 χρόνια;
- γιατί αυτός ο νόμος θα κάνει την διαφορά ;

η ευημερία των αριθμών

- 2000: 6.500 συνεταιρισμοί - 750.000 μέλη
- 2011: Υπουργείο Γεωργίας ερωτηματολόγιο
  - 5.648 αγροτικούς συνεταιρισμούς.
  - 1.543: 0 εισόδημα
  - 3.266: ελάχιστο εισόδημα

- 2019: 734 Συνεταιρισμοί = 11% (2000)

πηγή: Μ. Σκυλακάκη, Θ. Κανταρτζής, Θ. Μπένος, Θ. Σκυλακάκης (2019)
"Ένα Νέο Μοντέλο Συνεργατικότητας Για Τον Πρωτογενή Τομέα στην Ελλάδα"
Διανέοσις

ΤΟ ΕΔΩ ΠΟΥ ΦΤΑΣΑΜΕ ;

Πίνακας 3: Οφειλές Αγροτικών Συνεταιρισμών Στην Υπό Εκκαθάριση ΑΤΕ

Αγροτικοί συνεταιρισμοί	Πλήθος οφειλετών	Συνολική οφειλή (σε χιλ. ευρώ)
Ενήμερο	-	27.180
Χωρίς εγγύηση ελληνικού Δημοσίου	84	27.180
Με εγγύηση ελληνικού Δημοσίου (έως 31.03.2017)	0	0
Υπερήμερο	-	1.567.281
Χωρίς εγγύηση ελληνικού Δημοσίου	631	1.498.920
Με εγγύηση ελληνικού Δημοσίου (έως 31.03.2017)	12	68.361
Γενικό άθροισμα	727	1.594.461

Σημείωση: - σημαίνει ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Πηγή: Άρθρο του Βαγγέλη Αποστόλου, πρώην υπουργού αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων, διαθέσιμο εδώ: <http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/grafeiotypou/sinentefxeis/4859-artho-apostolou150517>

πηγή: Μ. Σκυλακάκη, Θ. Κανταρτζής, Θ. Μπένος, Θ. Σκυλακάκης (2019)
"Ένα Νέο Μοντέλο Συνεργατικότητας Για Τον Πρωτογενή Τομέα στην Ελλάδα"
Διανέοσις

Θεσμοί – Θεσμικό πλαίσιο για Συνεταιρισμούς

- Οι νόμοι είναι απλώς ένα μέρος του θεσμικού πλαισίου
- Άλλοι κανόνες και η περιρρέουσα ατμόσφαιρα;
- Το κοινωνικό κεφάλαιο
- Το πλαίσιο ανταγωνισμού της αγοράς

Έλληνες: υγιείς – αλλά μη ανταγωνιστικοί

- greeks are healthy - but not competitive

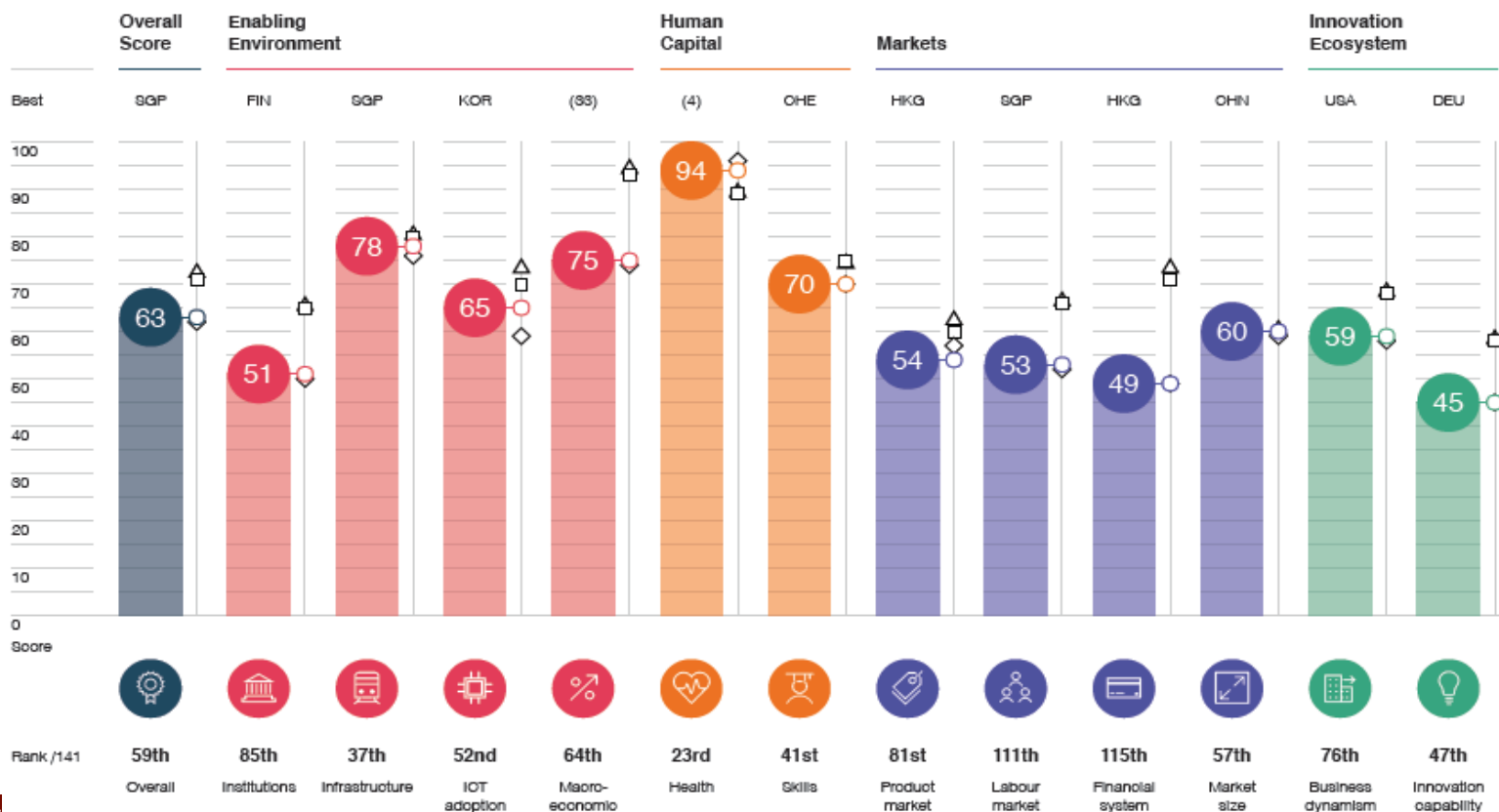
Greece

59th /141

Global Competitiveness Index 4.0 2019 edition

Rank in 2018 edition: 57th/140

Performance Overview 2019 Key ◇ Previous edition ▲ High-income group average □ Europe and North America average

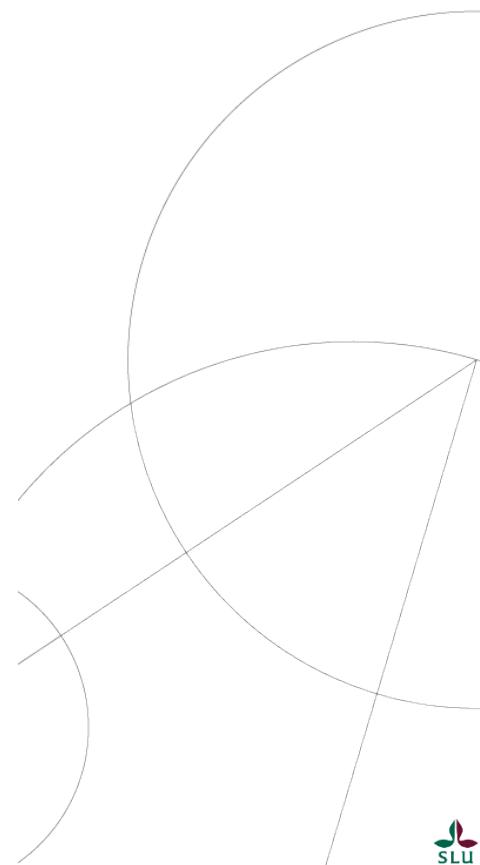
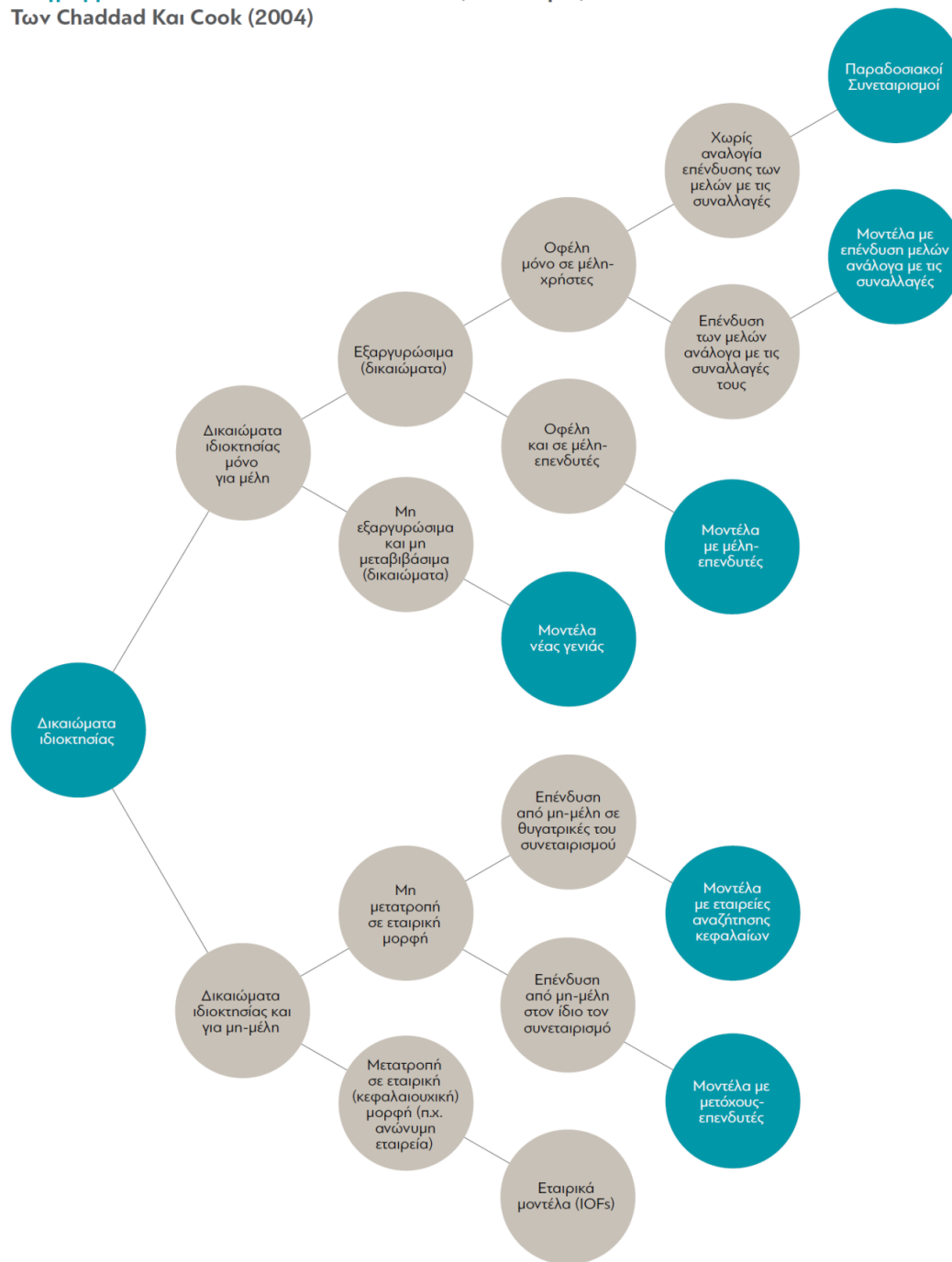

3. προκλήσεις

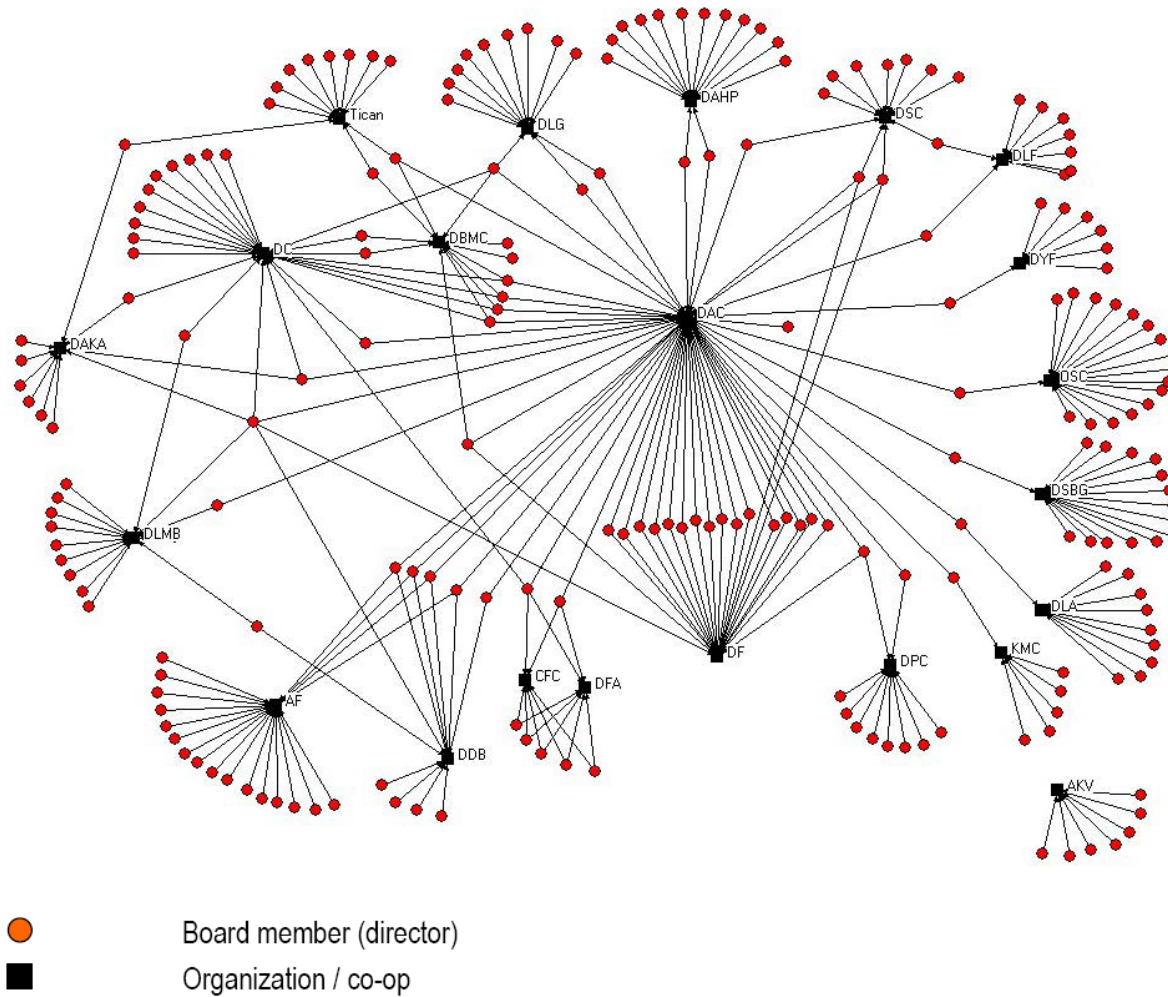
- ας κοιτάξουμε το μέλλον
- κλιματική αλλαγή
- νέες πολιτικές
- νέος ανταγωνισμός
- νέα ζήτηση
- αναδιάρθρωση της γης
- ποια μοντέλα συνεργατισμού ;

Διάγραμμα 2: Εναλλακτικά Μοντέλα Βάσει Της Τυπολογίας Των Chaddad Και Cook (2004)

danmark

Figure 3.1 *The A-member network of the Danish Agricultural Council*

6^η αρχή: συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

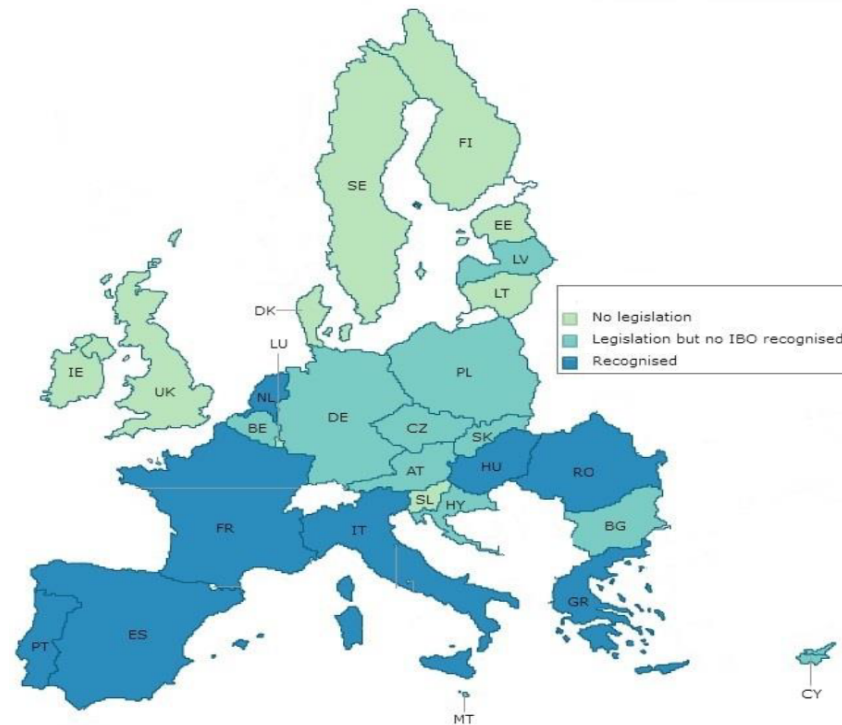
- τραγική η απουσία συλλογικών οργανώσεων
- ομοσπονδιών
- μετα-συνεταιρισμοί – ομοσπονδιακά σχήματα
  - συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

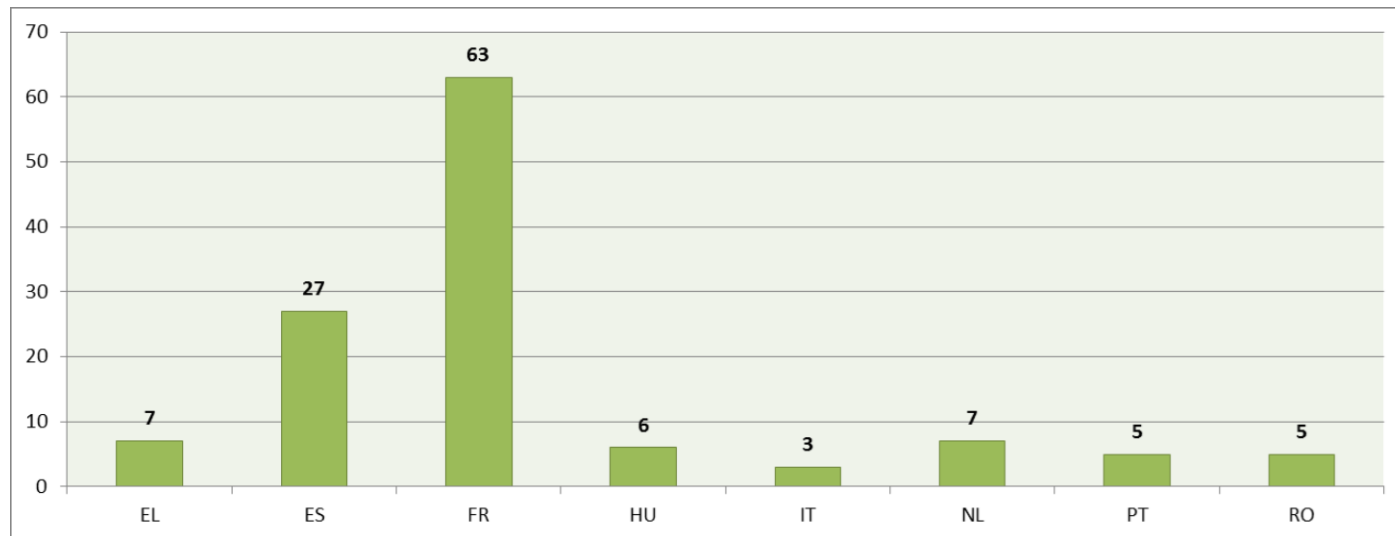

Interbranch Organisations - legal framework

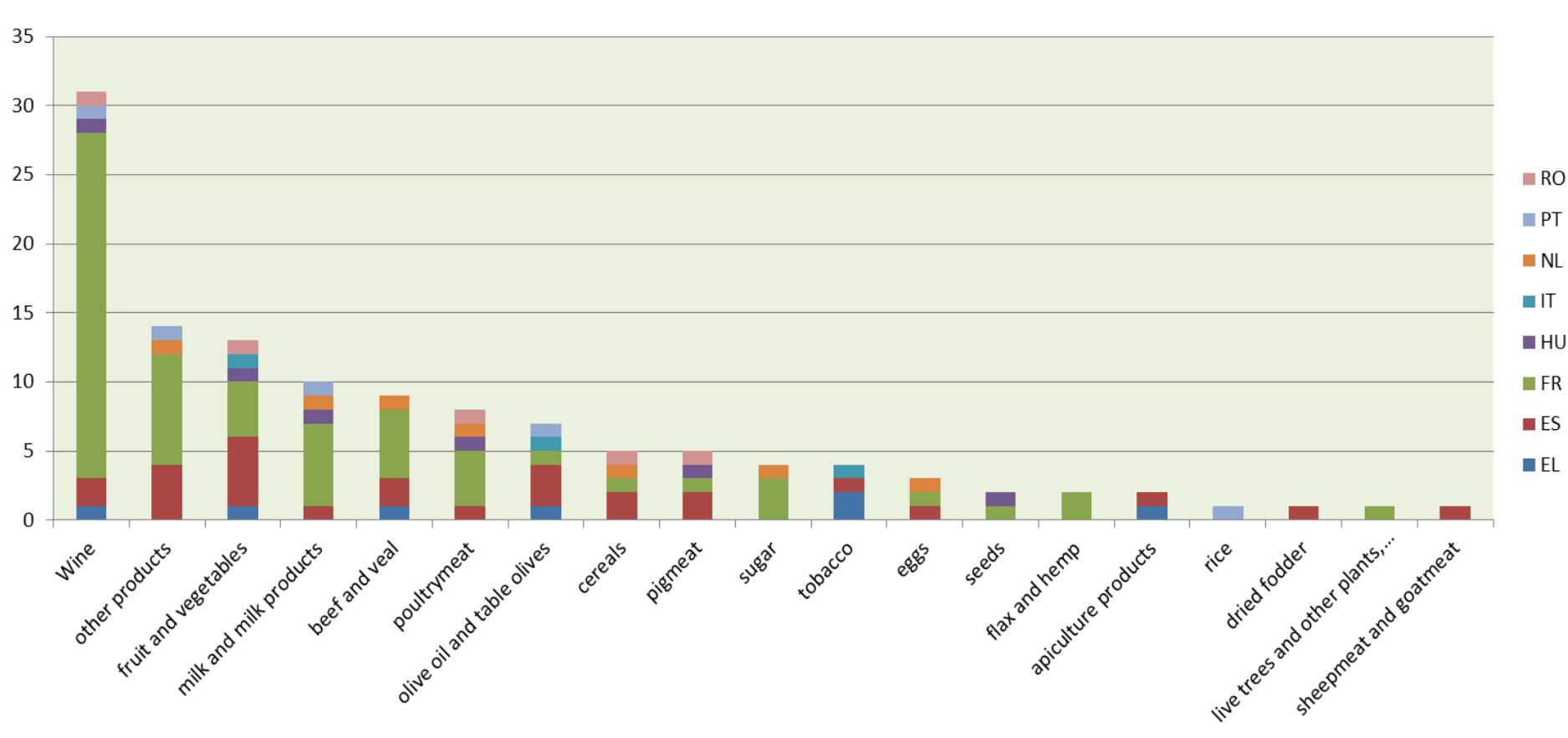
Legislation on IBOs at Member State level and its level of implementation taking into account existence or absence of recognised IBOs

Total number of IBOs per Member State

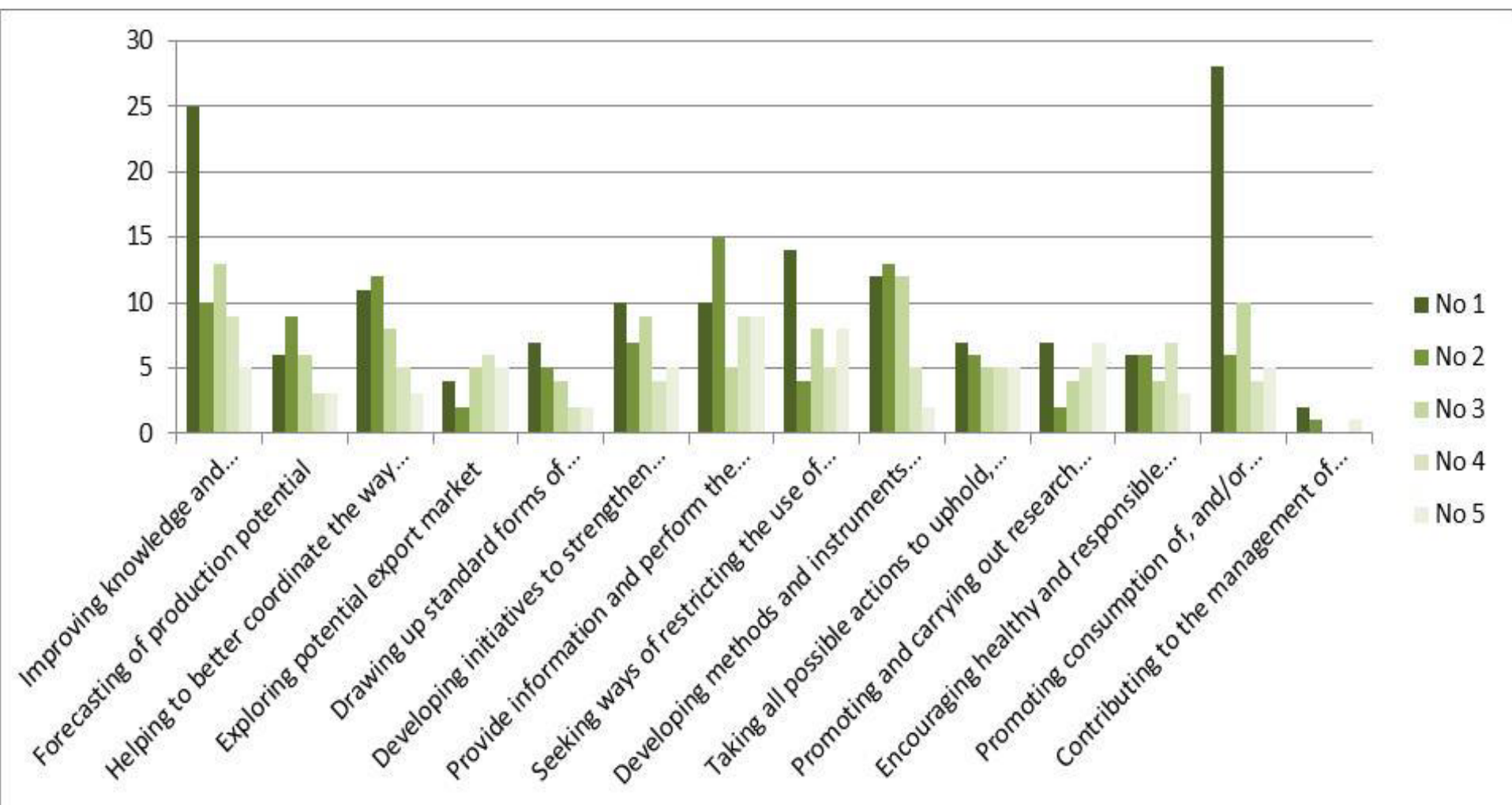

Distribution of IBOs per sector and per MS

διεπαγγελματικές οργανώσεις

Interbranch Organisations

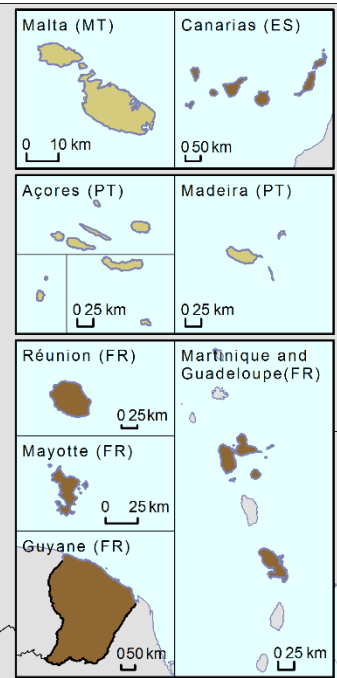
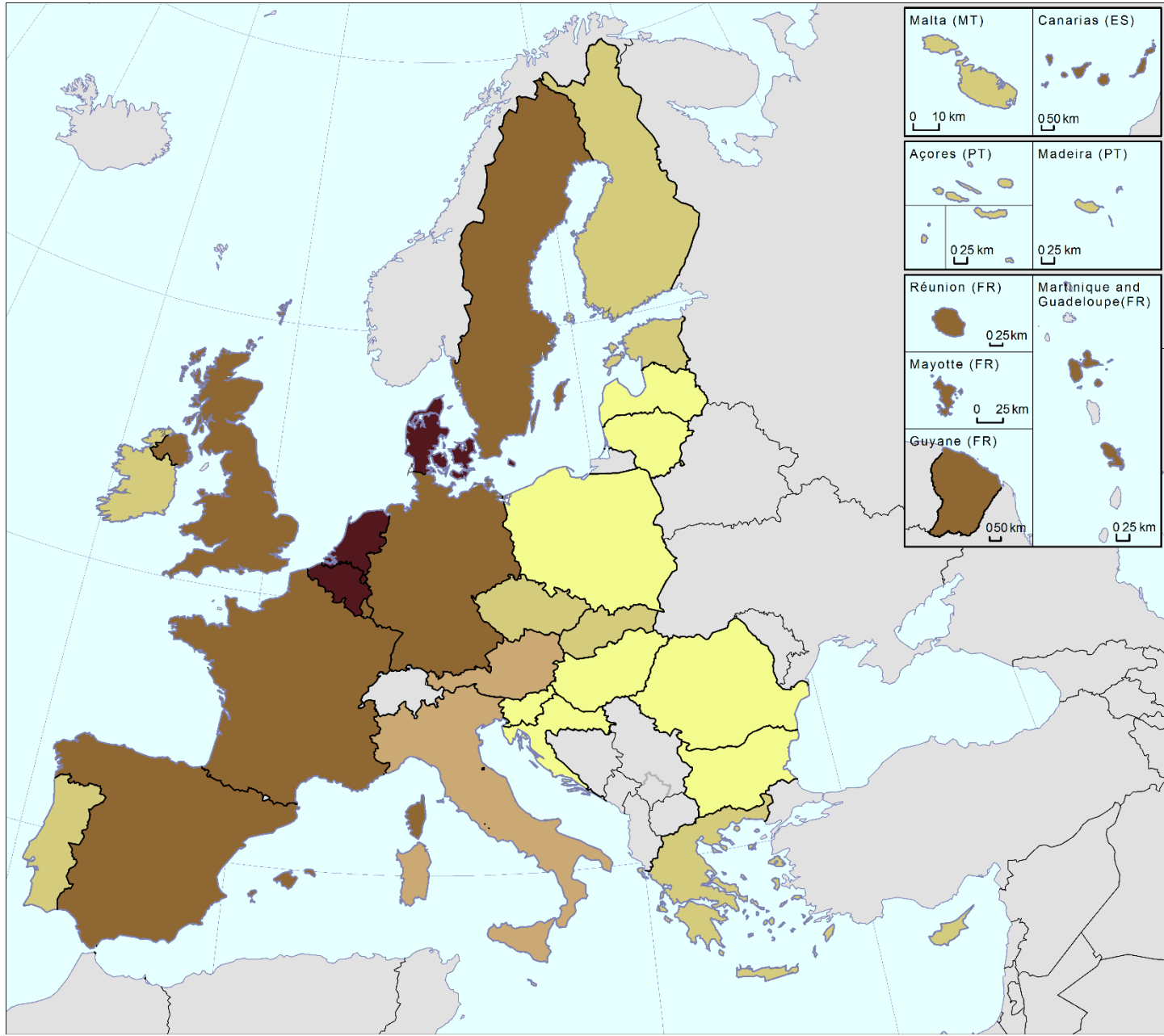
Εκπαίδευση: η 5^η αρχή του συνεργατισμού

- γιατί η εκπαίδευση των μελών είναι υποχρέωση του συνεταιρισμού;

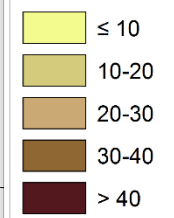
παραγωγικότητα εργασίας στην γεωργία

https://ec.europa.eu/assets/agri/cap-context-indicators/documents/c14_en.pdf

Context indicator
C.14 - Labour productivity in agriculture, average 2015-2017

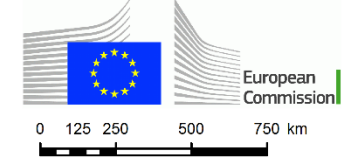
GVA/AWU (in EUR 1 000)

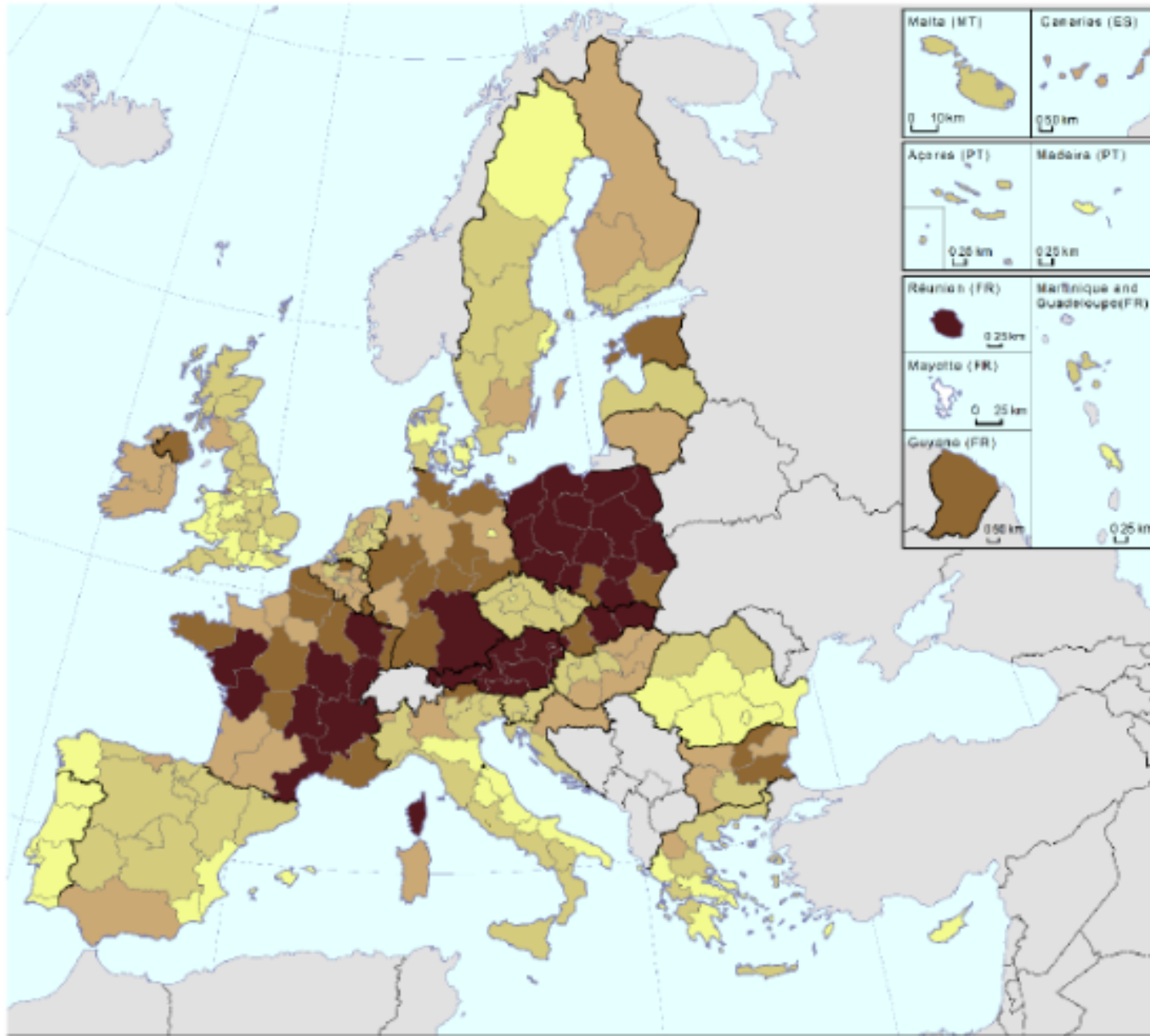
EU-28 average = 18 GVA/AWU (in EUR 1 000)

NUTS level:
 NUTS 0
Source:
 Eurostat - National Accounts and Labour Survey
Year:
 Average 2015-2017
Calculations:
 DG AGRI - C3
Cartography:
 DG AGRI GIS TEAM 12/2018

© EuroGeographics for the administrative boundaries

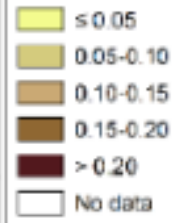

ηλικιακή δομή αρχηγών γεωργών: 35-55 ετών

Context indicator
C23 - Age structure of farm managers, 2016

Farm holders < 35 y / farm holders > 55 y

EU-28 average = 0.09

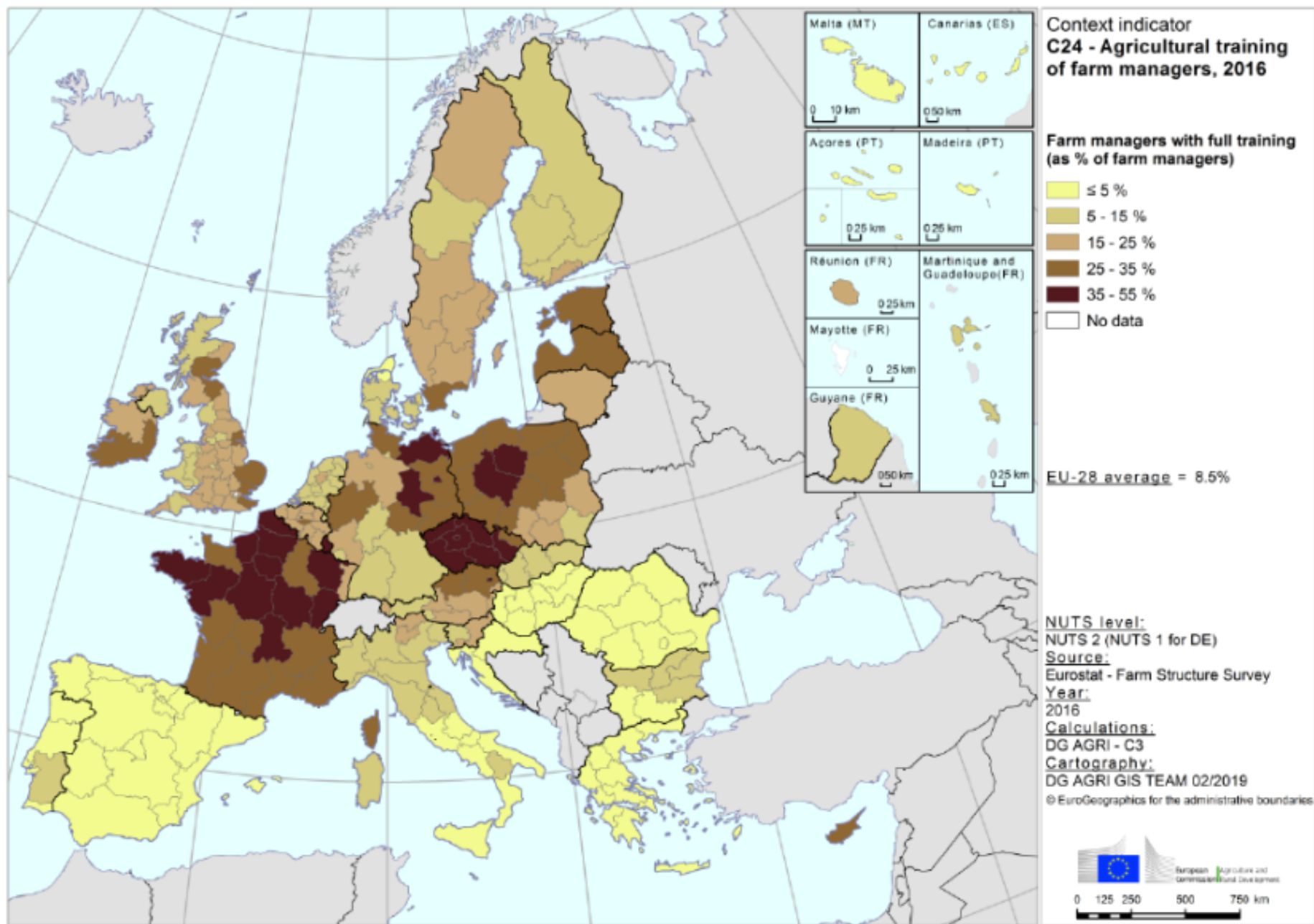
NUTS level:
NUTS 2
NUTS 1 for DE
Source:
Eurostat - Farm Structure Survey
Year:
2016

Calculations:
DG AGRI - C3
Cartography:
DG AGRI GIS TEAM 12/2016

© EuroGeographics for the administrative boundaries

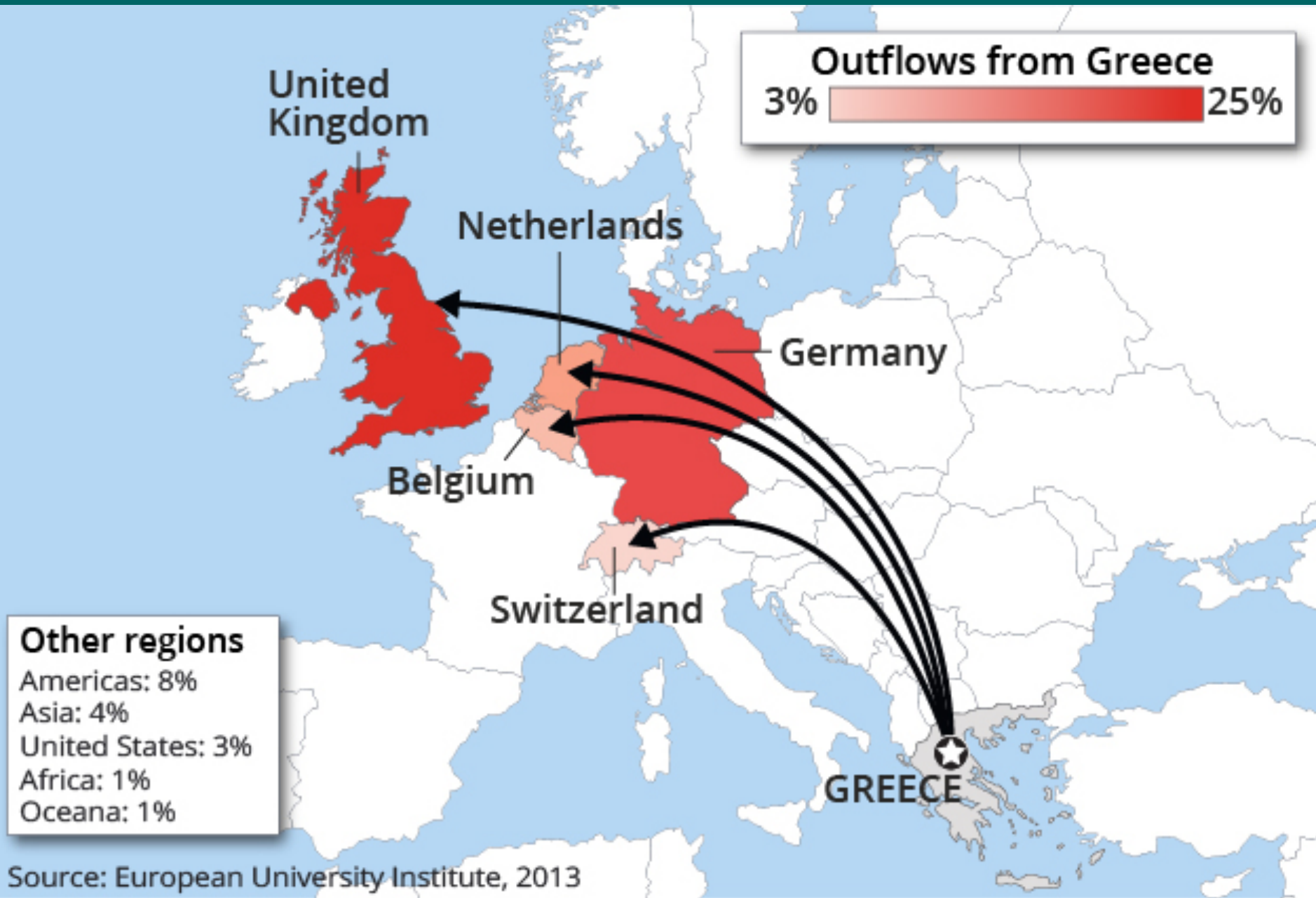

γεωργοί που έχουν κάποια εκπαίδευση < 5%

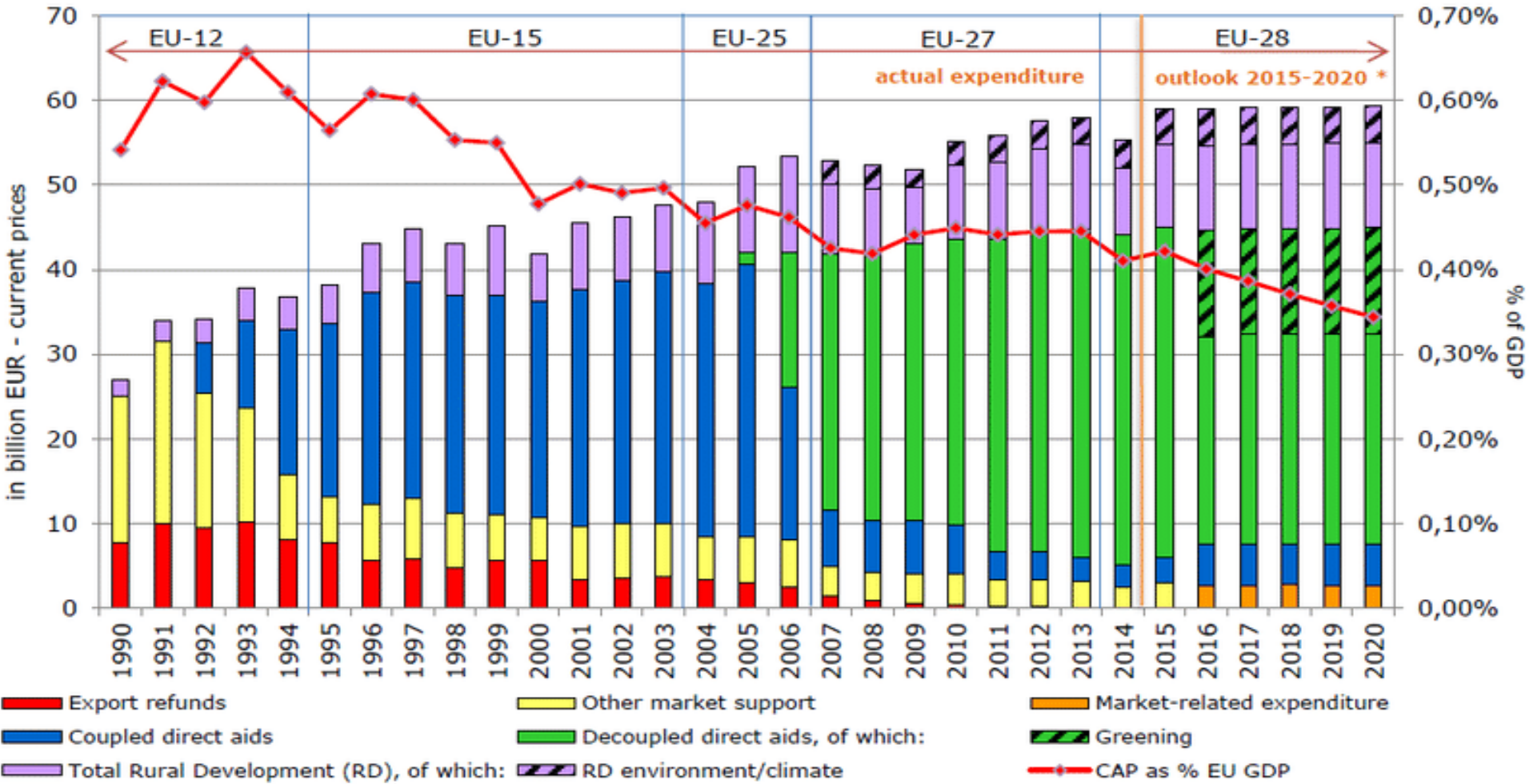

brain drain

Ο κατήφορος των δαπανών της ΚΑΠ

*) 2015: budget amounts; 2016-2020: Annex III Regulation 1307/2013 broken down based on notifications by March 2015, coupled direct payments including POSEI and SAI direct payment component and Annex I Regulation 1305/2013

γεωργική συμβουλευτική

Table 1 Types of dominant advisory organisations in the EU-27

Type of dominant advisory organisation	Country
Public δημόσια	Bulgaria Greece Hungary* Ireland Latvia* Poland* Romania* Slovakia*
Private ΙΔΙΩΤΙΚΗ	Estonia* The Netherlands
Farmer-Based Organisation γεωργοί	Austria* Belgium Cyprus Denmark Finland France* Lithuania* Portugal Slovenia* Spain Sweden
Public/Private δημόσια ΙΔΙΩΤΙΚΗ	Czech Republic* United Kingdom
Public/Private/FBO	Germany* Italy Malta
Public/FBO	Luxembourg*

Note: Countries with an agricultural chamber are marked with an asterisk. Croatia has not been included.

Travel and tourism

26.37%

Transport

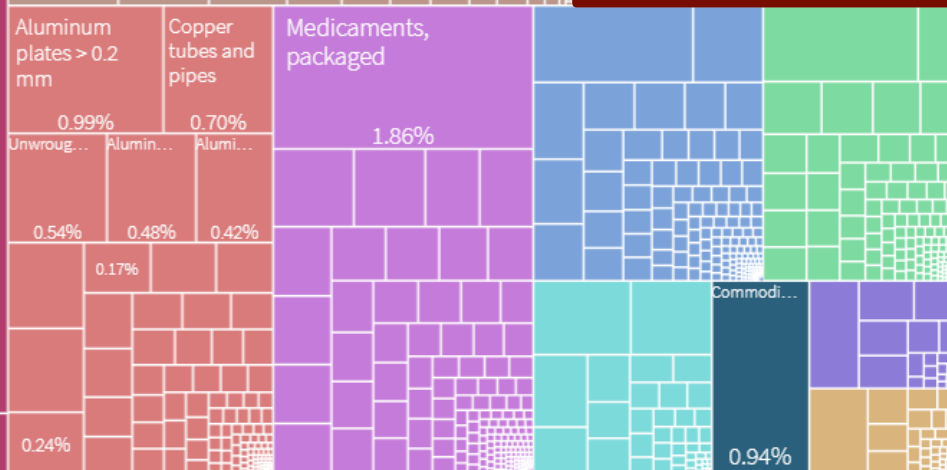
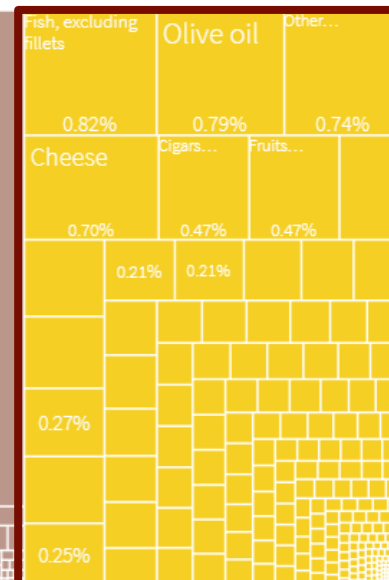
16.07%

ICT

7.04%

Petroleum oils, refined

14.17%

τι είδους συλλογικές δράσεις θέλουμε ;

